

Hållbar tillväxt i Finland

**Hur skapa incitament för finländare
och företag i Finland att konsumera
och placera hållbart och inhemskt?**

Från hållbarhetsrapportering till hållbar konkurrenskraft

Sandra Mellberg

Ann-Louise Hakalax

Valtteri Satomaa

Kim Brander

Introduktion

Varför är vårt tema viktigt nu?

Finland står inför flera samtidiga ekonomiska, demografiska och miljömässiga utmaningar. Samtidigt har Finland unika styrkor i form av naturkapital, ren energi, utbildning och tillit

Finland står inför fem samtidiga utmaningar...

Finland har samtidigt...

Frågan är inte om Finland kan växa. Frågan är hur Finland kan växa hållbart

Introduktion

Var allting började

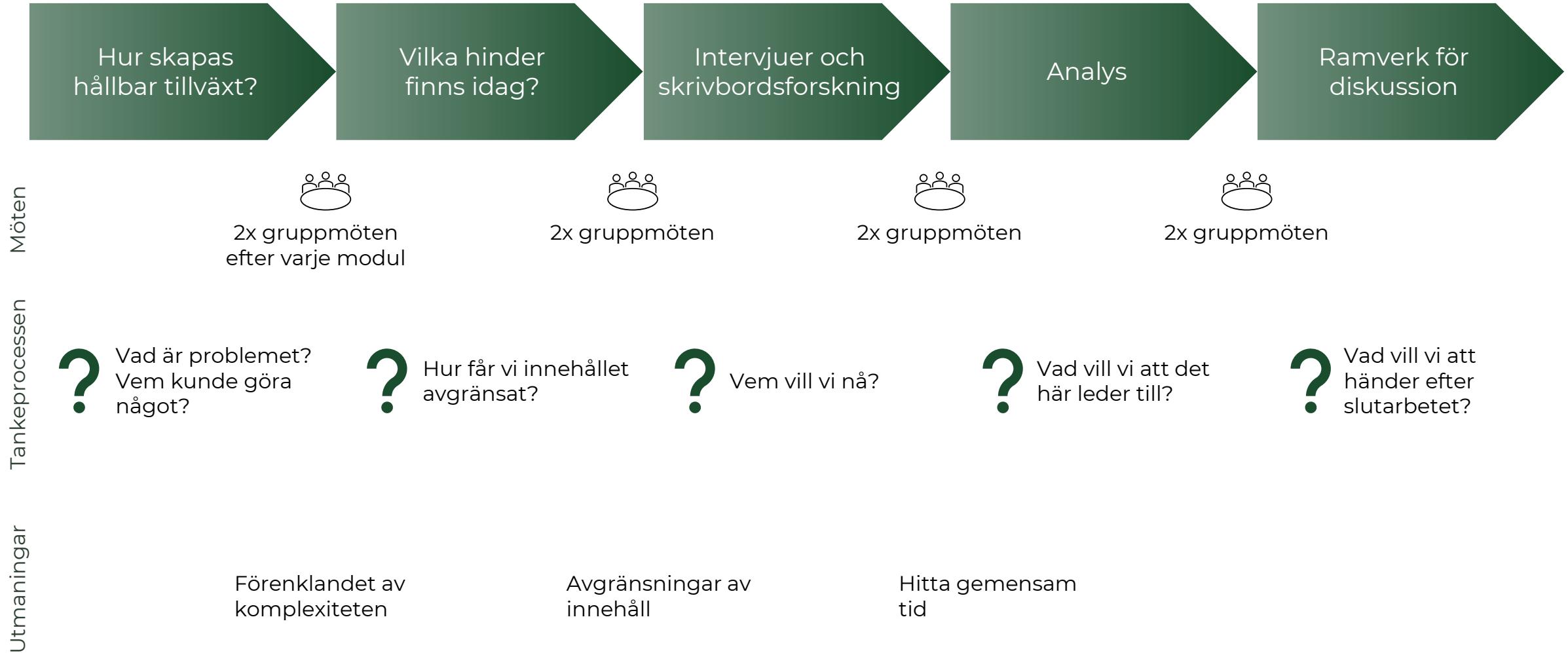
Arbetet fokuserar på tre nyckelfrågor

- 1 Hur åstadkomma en beteendeförändring hos individer och företag?
- 2 Hurdana incitament behöver finländare & företag för att de ska börja konsumera hållbart och inhemskt?
- 3 Hurdana verksamhetsförutsättningar behöver företag?

Introduktion

Från komplext problem till konkret lösning

Vår arbetsprocess i ett nötskal

Mål med arbetet: ökad medvetenhet & skapa nya mindset och lyfta fram bra exempel

Introduktion

Fyra återkommande insikter från intervju och litteraturgenomgång

Intervju med Marina Weissenberg, Miljöråd, Ministeriet

Hållbarhet blir inte verklighet om den inte kopplas till affärsvärde

Reglering driver förändring men skapar oftast inte innovation

Beteendeförändring är viktigare än rapportering

Ledarskapet avgör om strategin blir verklighet

Introduktion

Ledarskap för hållbar tillväxt

Vad krävs av ledare för att leda i en kontext av hållbar tillväxt?

Ledarskapsbeteende		→	Möjliggör pelare		→	Varför?
	Långsiktighet	→	1. Möjliggör	→		Hållbar tillväxt kräver investeringar
	Mod	→	2. Omställ	→		Driva förändring trots osäkerhet
	Samverkan	→	3. Särskilj	→		Ingen aktör kan lösa problemet ensam
	Narrativ	→	4. Skala upp	→		Skapa engagemang kring förändringen
	Förebildskap	→	5. Mät	→		Beteenden smittar

Ramöversikt

Gör Finland till en global föregångare inom hållbar tillväxt

Ramverket har utvecklats av projektgruppen för Ledarskapsakademin 2025–2026 utifrån gruppens problemformulering, intervju, litteraturgenomgång och gemensamma analys. Det är ett diskussionsunderlag och inte en etablerad standard eller ett kommersiellt rådgivningsverktyg.

Miljö

Klimat

Biodiversitet

Cirkularitet

Tillväxt

BNP

Export

Investeringar

Varumärke

MÖJLIGGÖR

Policy, reglering och möjliggörande ekosystem

OMSTÄLL

Integrera hållbarhet i affärsmodellen

SÄRSKILJ

Storytelling, branding och kommersiell differentiering

SKALA UPP

Export, investeringar och internationell expansion

MÄT

Mät både ekonomiska och ekologiska utfall samtidigt

Fundament

Ren energi

• Naturkapital

• Teknologi

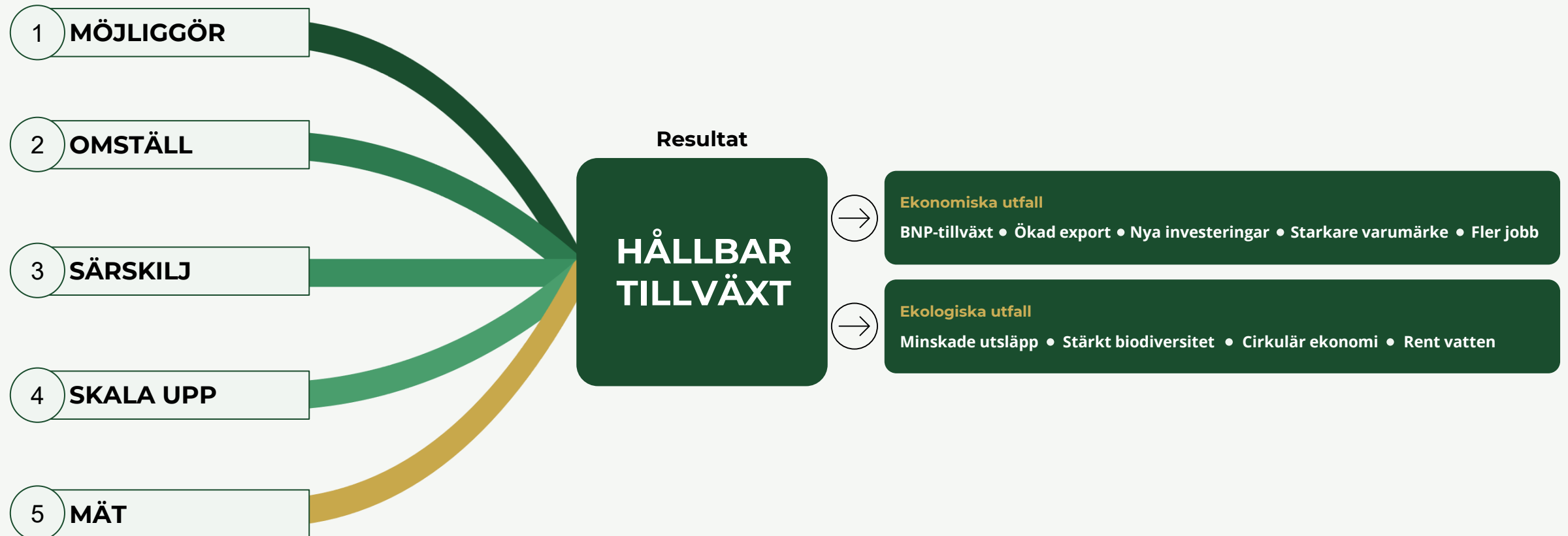
• Kompetens

• Tillit

Finland kan skapa långsiktig ekonomisk tillväxt genom att kombinera naturkapital, ren energi och innovation med affärsmodellstransformation, starkare marknadspositionering och internationell skalning

Hållbar tillväxt — Finlands möjlighet

Om Finland lyckas koppla ihop alla fem pelare skapar vi ett ramverk som kan vidareutvecklas och prövas för att nå hållbar konkurrenskraft.

Finlands ambition: att bli en internationell föregångare i att koppla naturkapital till ekonomisk konkurrenskraft

Sammanfattning

Vad lärde vi oss?

Våra viktigaste lärdomar

- Vi insåg att hållbarhet ofta diskuteras separat från konkurrenskraft trots att de är ömsesidigt beroende
- Komplexa samhällsutmaningar kräver samarbete
- Hållbar tillväxt handlar mer om beteenden än teknik
- Ingen enskild aktör kan skapa förändringen
- Ledarskap handlar om att mobilisera snarare än kontrollera
- Hållbarhet och konkurrenskraft är inte motsatser
- När man jobbar med komplexa problem är det nödvändigt att avgränsa

Sammanfattning

Vad lärde vi oss av processen?

- Olika bakgrunder och expertisområden – olika intressen som styr grupparbetet
- Infallsvinklar, avgränsningar, metoder, material, slutprodukt – vikten av att hitta en eller flera gemensamma nämnare och spika de stora ramarna
- Storming: det kan hända att man hamnar i storming-fasen flera gånger
- T.ex. avsaknad av/bortglömd röd tråd (låg concordance) – viktigt att stanna upp i tid och diskutera vad den röda tråden egentligen var
- För att komma från storming-fasen behöver man lyssna på varandra och vara beredd att komma emot
- I enlighet med psykologisk trygghet skadar det inte med storming, tvärtom gör stormingen i bästa fall att arbetet flyter på bättre (performing) när man har påmint sig om den röda tråden/uppnått en ny konsensus
- Det kan underlätta att ha roller som ordförande och sekreterare samt en mötes(proto koll)struktur
- Viktigt att beslut fattas på ett tydligt sätt, dvs. att det är klart för alla när gruppen står inför en linjedragning, att beslut också fattas i sådana situationer och att gruppen håller sig till dessa linjedragningar i fortsättningen (high concordance)
- Viktigt med tydliga ansvarsområden/uppgifter när läget med grupparbetet tillåter det
- Nyttigt med mer informella lägesdiskussioner (t.ex. om något upplevts som utmanande/osäkert) så att man inte bara jobbar med sakfrågan
- Medvetenhet om mina egna och andras kärnqualiteter

Sammanfattning

Nästa steg

Viktiga aktörer att inkludera i nästa steg

1. Politiker

Skapa incitament för
hållbara investeringar

2. Företag

Integrera hållbarhet i
kärnstrategin

3. Investerare

Premiera långsiktigt
värdeskapande

4. Medborgare

Konsumera och
placera medvetet

5. Akademi

Mäta kopplingen
mellan hållbarhet och
produktivitet

Sammanfattning

Inspirerande exempel

Företag	Styrka	Lärdom
	Cirkulär konsumtion	Hållbara alternativ måste vara attraktiva
	Lokal produktion	Ursprung kan skapa premiumvärde
	Naturkapital	Förädla naturresurser istället för råvaror
	Nischinnovation	Små aktörer kan skapa hållbar konkurrenskraft